

Тема 4. Організація контролю депозитних операцій

Згідно «Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами» **вкладна (депозитна) операція** - операція банку із залучення грошових коштів або банківських металів від вкладників на їх рахунки в банку на договірних засадах або депонування грошових коштів вкладниками з оформленням їх ощадними (депозитними) сертифікатами.

Внутрішній банківський контроль депозитних операцій повинен забезпечувати за допомогою сукупності процедур: додержання внутрішніх вимог, законодавчої та нормативної бази при здійсненні депозитних операцій; ефективність операцій банку; достовірність і повноту відповідної інформації, в тому числі бухгалтерської, управлінської, статистичної.

Процедури внутрішнього контролю повинні забезпечувати та встановлювати щодо депозитних операцій: відповідальність та підзвітність особи (підрозділу), що здійснює операцію; розподіл обов'язків між виконавцями операції з метою розмежування контролю за обліковими записами та операціями за ними; розподіл відповідальності працівників за ухвалення операції, її запис, контроль і зберігання активів; схвалення операції; обмеження доступу до активів, облікових записів та сховищ; внутрішні перевірки та звірки до моменту виконання операції, а також подальший контроль; автоматизований контроль.

Бухгалтерський контроль депозитних операцій повинен забезпечувати: проведення операцій тільки після отримання дозволу та працівником банку, що має відповідні повноваження; відображення операцій згідно з вимогами облікової політики та наявної системи аналітичного обліку; здійснення логічного та арифметичного контролю за достовірністю звітності; проведення додаткового контролю у визначених межах та усунення виявлених недоліків. А саме, наприклад: правильність оформлення первинних документів після отримання відповідних розпоряджень; достовірність облікових записів та внесення їх до автоматизованої банківської системи, в тому числі по нарахуванню відсотків, по розрахунках з клієнтом; звірку рахунків та ін.

Адміністративний (внутрішній) контроль повинен передбачати:

- надання дозволу на операцію;
- "принцип чотирьох очей": розподіл обов'язків, взаємоперевірка, подвійний контроль активів, вимога щодо двох підписів з метою щоб жоден працівник банку не зміг зосередити в своїх руках всі необхідні для здійснення повної операції повноваження (прийом, оплата, зберігання);
- виявлення ризиків і вжиття ефективних заходів щодо них;
- методи контролю, що застосовуються керівником для проведення моніторингу результатів роботи, включаючи внутрішній аудит;
- інше.

Глибина та періодичність внутрішнього аудиту депозитних операцій як методу адміністративного контролю повинна визначатися у відповідності до ризиковості даних операцій. Одними з основних ризиків у даному випадку є операційно-технологічні, які залежать насамперед від чесності, кваліфікації персоналу, якості інформаційних систем банку та ін. чинників.

В процесі аудиторської перевірки депозитних операцій потрібно вивчити відповідну нормативну базу банку, провести аналіз, оцінити стан обліку та звітності, виявити недоліки внутрішнього контролю та провести оцінку його адекватності наявним ризикам. Виявлені недоліки, кращий позитивний досвід підрозділів та рекомендації наводяться в аудиторському звіті. За результатами внутрішнього аудиту підрозділ, що перевірявся повинен вжити заходів щодо покращення внутрішнього контролю.

До контролю депозитних операцій залучаються:

- відповідальні виконавці в межах своїх повноважень під час проведення попереднього та поточного контролю;
- заступник головного бухгалтера і начальник відповідного відділу банку, які на систематичній основі повинні проводити перевірки стану обліково-операційної роботи;
- інші працівники, які залучаються до проведення подальших перевірок у відповідності до переліку, затвердженого головним бухгалтером, а також внутрішні аудитори;
- Правління, члени різних комітетів банку, що формують Депозитну, Тарифну та ін. політики.

При контролі та аудиті депозитних операцій повинна приділятися увага таким питанням (детальніше у табл. 5.1):

- аналіз внутрішньої нормативної бази;
- попередній аналіз відповідних операцій за допомогою системи показників;
- визначення обсягу вибірки депозитних справ та угод для перевірки та власне перевірка їх комплектації та відповідності внутрішнім вимогам;
- аналіз стану обліку депозитних операцій (нарахування відсотків та ін.);
- аналіз стану звітності та її достовірності (в тому управлінської);
- перевірка звітності, що надається ФГВФО, та сплати внесків;
- аналіз депозитної, тарифної політик банку, а також дотримання їх;
- визначення обґрунтованих потреб у коштах, що залучаються, та оцінка ефективності роботи із залучення вкладників;
- питання фінансового моніторингу операцій.

Питання програми аудиту депозитних операцій

Питання	Що перевіряється (на який предмет)
Вивчення внутрішньої нормативної бази	<p>Депозитна політика (мета, завдання; асортимент депозитних послуг; цінова політика на депозитні продукти та ін.). Облікова політика щодо депозитних операцій</p> <p>Положення про підрозділ, що проводить відповідні операції. Посадові інструкції працівників</p> <p>Положення про порядок здійснення вкладних/депозитних операцій (в тому числі: з юридичними та фізичними особами, в різних валютах, в банківських металах, з ощадними сертифікатами)</p> <p>Дозволи головного банку відокремленим підрозділам на укладення договорів (погодження ТУ НБУ та довіреність уповноваженій особі на підписання документів)</p> <p>Порядок застосування ефективної ставки відсотка</p> <p>Постанови Правління, накази, розпорядження</p> <p>Тарифи і протоколи Тарифного комітету та КУАП</p> <p>Технологічні карти операцій</p> <p>Внутрішній документ про порядок формування, ведення, підтримки та збереження бази даних вкладників-фізичних осіб. Наказ по банку про визначення особи, відповідальної за введення інформації до бази даних та підтримку її в актуальному стані (аналогічно по філіях, відділеннях банку)</p> <p>Програма здійснення фінансового моніторингу депозитних операцій</p>
Попередній аналіз операцій	<p>З використанням показників, наведених у таблиці 5.2, провести:</p> <ol style="list-style-type: none"> аналіз обсягів операцій, кількості рахунків, динаміки і структури депозитів: за контрагентами, сферою їх діяльності, строками внесення та очікування повернення коштів, резидентністю, валютою депозитів; визначення питомої ваги кожної групи залучених коштів та загального обсягу цих коштів у валюті балансу; аналіз руху та сталості коштів на депозитних рахунках; вивчення динаміки номінальної середньої відсоткової ставки (в цілому і по окремих видах); розрахунок реальної вартості залучених ресурсів, включаючи окремі види; аналіз динаміки частки процентних витрат по залучених коштах в загальному обсязі витрат; проведення аналізу факторів, що вплинули на відсоткову ставку за залучення коштів; виявлення основного фактору зміни ціни на ресурси (особливо подорожчання); аналіз потреби в депозитних коштах, попередня оцінка роботи по залученню ресурсів (план і факт); оцінку зайнятої банком ніші на ринку ощадних послуг, аналіз можливості залучення вільних коштів депонентів в регіоні
Рахунки для перевірки	Вказані у таблиці 5.3
Визначення обсягу вибірки	Критерії формування вибірки: кількість депозитних угод, загальна сума (розподіл її по валютах та по рахунках обліку), процентні ставки, депозити на особливі випадки та умови
Формування інформаційних джерел згідно завдань аудиту та визначеним обсягам вибірки	<p>Книги реєстрації відкритих рахунків</p> <p>Депозитні угоди, юридичні справи клієнтів (додержання письмової форми договору, наявність необхідних документів та реквізитів у них, в тому числі підписів, печаток за умови підтвердження повноважень)</p> <p>Заповідальні розпорядження та довіреності</p>

	<p>Бланки ощадних книжок, ощадних/депозитних сертифікатів (погашених та нових) та журнали їх реєстрації. Порядок та акти про знищення депозитних (ощадних) сертифікатів</p> <p>Регістри бухгалтерського обліку (меморіальні ордери, квитанції, платіжні доручення, відомості нарахованих відсотків, особові рахунки)</p> <p>Форми статистичної звітності (№350Д «Звіт про суми і процентні ставки за депозитами» (щоденна), №360 «Звіт про зобов'язання за залученими коштами (за класифікаціями контрагентів і рахунків)» (місячна), №363 «Звіт про цінні папери, емітовані банком, іншу заборгованість, доходи та витрати банку» (місячна), №381 «Довідка про залучені кошти та їх залишки на кореспондентському рахунку» (місячна), №410 «Звіт про кількість клієнтів та кількість відкритих клієнтами рахунків» (два рази на рік), №618 «Звіт про залишки коштів, що розміщені в інших банках та залучені від інших банків» (декадна), №627 «Звіт про двадцять найбільших кредиторів банку» (місячна))</p> <p>Баланс, форми фінансової, управлінської звітності (Примітка 3 «Кошти в інших банках», 13 «Кошти клієнтів», 15 «Нараховані витрати до сплати», 20 «Процентні витрати», 35 «Операції пов'язаних сторін» та ін.)</p> <p>Акти перевірки ФГВФО та нагляду НБУ, висновки зовнішніх аудиторів, робочі матеріали попередніх перевірок внутрішнього аудиту</p> <p>Розрахунки внесків до ФГВФО, звітність до ФГВФО, база вкладників - фізичних осіб</p> <p>Листування з депонентами, їх правонаступниками, нотаріальними конторами, з податковими органами та ін. державними органами</p>
Вивчення інформаційних джерел	<p>Особливу увагу звернути на такі питання:</p> <p>Недоліки внутрішнього контролю, виявлені під час попередніх перевірок</p> <p>Перевірка комплектації депозитних справ, ідентифікації клієнтів</p> <p>Перевірка ведення книг та журналів реєстрації</p> <p>Перевірка наявності (інвентаризація) бланків сертифікатів, заповідальних розпоряджень тощо</p>
Перевірка правильності відкриття, закриття та руху по рахунках	<p>Перевірка відкриття та ведення депозитних рахунків клієнтів (резидентів та нерезидентів) за розпорядженнями бухгалтерії. Перевірка порядку оформлення депозитних угод. Перевірка порядку перерахування коштів у разі закінчення строку угоди. Перевірка випадків дострокового розірвання угод.</p> <p>Перевірка правомірності оформлення та використання рахунків, що відкриті на третіх осіб (за довіреністю). Перевірка операцій за недіючими рахунками, за рахунками працівників банку, пов'язаних сторін. Перевірка періодичного проведення звірки за рахунками, надання виписок клієнтам. Порядок підтвердження залишків</p>
Перевірка операцій з депозитними сертифікатами	<p>Проспект емісії, реєстрація емісії у ДКЦПФР, правильність оформлення та наявність необхідних реквізитів сертифікатів, правильність ведення журналу їх реєстрації, звірка залишків бланків за даними журналу з наявністю в касі, позабалансовий облік сертифікатів, правила зберігання бланків, розрахунки за сертифікатами, аналіз випадків дострокового погашення сертифікатів, застосування знижених процентних ставок, правильність нарахування процентів, амортизація премії/дисконту</p>
Перевірка депозитних операцій в банківських	<p>Операції банків з банківськими металами здійснюються або з фізичною поставкою банківських металів, або без фізичної поставки банківських металів відповідно до нормативно-правових актів НБУ з питань</p>

металах	здійснення операцій з банківськими металами Порядок руху банківських металів для цілей внесків. Порядок обліку операцій (в гривнях та тройських унціях), їх впливу на фінансовий результат. Інвентаризація банківських металів Аналіз порядку визначення ставок на зазначені депозити. Висновки щодо ефективності операцій
Перевірка міжбанківських депозитних операцій	Визначення доцільності операцій, їх ефективності, перевірка обліку та звітності, інвентаризація розрахунків
Аудит відрахувань та звітності до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО)	Контроль за організацією роботи: по розрахунку (2 рази в рік по 0,25% суми вкладів та нарахованих відсотків за станом на 31 грудня року, що передує поточному, та 30 червня), нарахуванню (щомісячно) та перерахуванню (сплаті) (щоквартально рівними частками до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом) зборів до ФГВФО. Перевірка бази нарахування зборів, їх суми та своєчасності сплати Перевірка порядку формування та надання звітності до ФГВФО (баланс банку-учасника (тимчасового учасника) Фонду – форма №1КБФ, місячна; звіт про вклади фізичних осіб у банках учасниках / тимчасових учасниках Фонду – форми №1-Ф та №1-ТФ, квартальні; Розрахунок суми початкового збору, що підлягає сплаті Фонду (протягом 30-ти днів після одержання банківської ліцензії); Розрахунок суми регулярного збору, що підлягає сплаті Фонду – піврічна форма; аудиторський висновок – до 1 червня наступного за звітними роком). Внутрішній документ про порядок формування, ведення, підтримки та збереження бази даних при вкладників- фізичних осіб. Наказ про призначення особи, відповідальної за зведення інформації до бази даних та підтримку її в актуальному стані (аналогічно у філії, відділенні банку) Перевірка дотримання порядку формування бази даних про вкладників-фізичних осіб (щоквартальна звірка станом на 1 січня, 1 квітня., 1 липня, 1 жовтня між даними бази та балансовими рахунками, на яких обліковуються вклади (депозити) фізичних осіб і нараховані за ними відсотки, що підлягають гарантуванню). Акти звірки між даними бази та балансовими рахунками станом на 1 січня, 1 квітня., 1 липня, 1 жовтня Перевірка дотримання порядку інформування вкладників про участь банку у системі гарантування вкладів
Організація роботи по залученню коштів юридичних та фізичних осіб	За результатами вивчення та аналізу депозитної політики банку (її складових), тарифної політики банку визначити можливі заходи з управління залученням коштів (у випадку потреби у додатковому залученні): - комісійні винагороди цільовим групам клієнтів; - нові вклади для окремих категорій вкладників; - диференційна плата за залишки на рахунку в залежності від відповідного розміру та категорії клієнта. Чи проводиться мотивація персоналу? (особливо у випадку розподілу обов'язків на роботу з корпоративними та приватними клієнтами) Перевірка інформації на Інтернет-сайті щодо умов та видів вкладів Оцінка ефективності реклами Чи проводиться аналіз обсягів необхідного залучення коштів з потребами банку та ліквідністю? (детальніше : у складі аудиту ліквідності)
Аудит стану обліку депозитних операцій	Повнота та достовірність інформації в системі аналітичного обліку. Перевірка правильності обліку номіналу депозиту. Виписки з депозитних рахунків клієнтів, звірка даних про залишки (форма та

	<p>періодичність такого контролю). Звірка результатів аналітичного та синтетичного обліку. Зручність аналітичного обліку.</p> <p>Перевірка правильності обліку нарахування і сплати процентів (методи та частота нарахування, чи відповідає ставка в договорі затверджений процедурами банку; використання ефективної ставки відсотка).</p> <p>Перевірка правильності обліку погашення депозиту, в тому числі дострокового (штрафні санкції, знижені відсотки).</p> <p>Розподіл повноважень щодо оформлення договорів, реєстрації, розрахунків за ними, нарахування відсотків та здійснення записів у бухгалтерському обліку, перевірка процедур внутрішнього контролю обліку</p>
Перевірка звітності по депозитним операціям щодо їх достовірності та порядку формування	Перевірка - за вищевказаними формами статистичної звітності та за формами управлінської звітності Достатність та структура форм управлінської звітності, своєчасність надання, автоматизація процесу заповнення форм
Перевірка порядку надання інформації про депонентів	Перевірку провести на основі копій наданих довідок держаним органам Перевірка правомірності (нерозголошення банківської таємниці) та правильності надання довідок про вкладників та їх операції: судам, органам МВС, СБУ, прокуратурі (по справах, що знаходяться у їх провадженні), нотаріусам і консульським установам (по справах із спадкування майна – надавати інформацію можна виключно про наявність вкладних рахунків, а не їх стан), на запити ДКФМ (виключно щодо операцій, що підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу)
Перевірка формування обов'язкових резервів	Аудит формування обов'язкових резервів може проводитися у складі окремого аудиту резервів
Перевірка питань фінмоніторингу	Може проводитися у складі окремого аудиту фінансового моніторингу (див. відповідну тему)
Оцінка адекватності внутрішнього контролю, виявлені недоліки	Чи внутрішній контроль є адекватним притаманним ризикам? Скласти перелік виявлених недоліків, згрупувати
Формування звіту, погодження результатів перевірки з підрозділом, що перевірявся, та надання рекомендацій	Рекомендації стосовно: зменшення ризиків системи внутрішнього контролю; створення (удосконалення) комп'ютерної бази даних клієнтів для визначення потреб у залученні коштів; необхідності (розширення) реклами; використання перехресних продаж, мотивації працівників банку; розробки нових депозитних продуктів; проведення навчання, тренінгів серед працівників

Таблиця 2

Показники для проведення аналітичної частини перевірки пасивних депозитних операцій

Показники	Формула для розрахунку або послідовність дій. Рекомендовані значення, сутність. Примітки
Зобов'язання	Проаналізувати динаміку, структуру. Провести факторний аналіз, приділивши основну увагу строковим депозитам та депозитам на вимогу
Депозитний портфель	Проаналізувати динаміку, структуру за валютами, строками залучення, категоріями клієнтів
Частка ринку депозитів, %	Визначити частку та проаналізувати її динаміку, порівняти з очікуваним показником та показником конкурентів Чи досягнутий очікуваний стратегічний рівень?
Рівень процентних ставок, річних %	Визначити в залежності від валюти та строку. Проаналізувати динаміку та провести порівняння зі мінімальними, максимальними ставками конкурентів. Вивчити коливання ставок в межах банку, з'ясувати причини суттєвих коливань
Відношення залишків коштів поточних рахунках до залишків загальних пасивів	$\frac{\text{залишки на поточних рахунках}}{\text{залишки сукупних зобов'язань і капіталу}} \cdot 100\%$ Характеризує здатність банку залучувати «дешеві», але нестабільні кошти
Співвідношення кредитів депозитів і	$\frac{\text{кредити (активи з номальним ризиком)}}{\text{депозити (за винятком позик грошового ринку)}}$ Значення >1 вказує на агресивну кредитну політику
Оборот надходженню O_n по	Визначається за даними бухгалтерського обліку Проаналізувати динаміку
Оборот видачею (поверненням) $O_{вид.}$ за	Визначається за даними бухгалтерського обліку Проаналізувати динаміку $B_n + O_n - O_{вид.} = B_k$ - балансове рівняння, де B_n та B_k - залишки відповідно на початок та кінець періоду
Сума припливу	$\Pi = O_n - O_{вид.}$ Позитивне значення вказує на зростання депозитного портфелю Проаналізувати динаміку
Швидкість обороту внесків	$n = \frac{O_{вид.}}{\bar{B}}$ Проаналізувати динаміку
Середній термін зберігання внесків	$t = \frac{\bar{B}}{O_{вид.}} \cdot D$, де D - кількість днів в періоді Проаналізувати динаміку, зіставити з аналогічним показником по кредитах
Коефіцієнт припливу вкладів	$K_{np.} = \frac{\Pi}{B_n} \cdot 100\%$ Вивчити динаміку, сезонність

Коефіцієнт осідання вкладів	$K_{oc.} = \frac{П}{O_n} \cdot 100\%$ <p>Вивчити динаміку, сезонність Чим більше, тим ефективнішою є депозитна політика</p>
Кількість внесків	N <p>В динаміці характеризує ефективність депозитної політики, роботи по залученню коштів</p>
Середній розмір внеску	$\bar{l} = \frac{\sum B}{N}$ <p>Проаналізувати динаміку по окремих категоріях вкладників</p>
Коефіцієнт використання депозитів	$\frac{\overline{KP}}{\overline{B}} \cdot 100\%$, де \overline{KP} – середній за період залишок наданих кредитів <p>Якщо >75% - ризикована кредитна політика, якщо <65% - пасивна політика Інший варіант показника у знаменнику: O_n (значення >100% вказує на проведення ефективної депозитної політики) Показує який процент залучених ресурсів розміщений у кредити</p>
Коефіцієнт нестабільності депозитів (1 варіант)	$\frac{\text{Сума достроково знятих депозитів терміном } t}{\text{Загальна сума депозитів терміном } t} \cdot 100\%$
Коефіцієнт нестабільності депозитів (2 варіант)	$\frac{\text{Кількість достроково знятих депозитів терміном } t}{\text{Загальна кількість депозитних договорів на термін } t} \cdot 100\%$
Рівень диверсифікації депозитів	$\frac{\text{Сума великих депозитів}}{\text{Загальна сума депозитів}} \cdot 100\%$, <p>де великий депозит – розмір більше 10% власного капіталу Рекомендовані значення: менше розміру власного капіталу банку</p>
Коефіцієнт трансформації короткострокових позик у довгострокові	$\left(1 - \frac{\text{Дебетовий оборот з видачі короткострокових позик}}{\text{Кредитовий оборот з надходження депозитних внесків}} \right) \cdot 100\%$ <p>Визначає межу спрямування короткострокових ресурсів у кредитування терміном понад 1 рік</p>
Середньозважена процентна ставка за депозитами	$\frac{\text{Процентні витрати за депозитними внесками}}{\overline{B}} \cdot 100\%$ <p>Вивчити динаміку та порівняти з витратами на інші залучені кошти Порівняти з дохідністю кредитних вкладень</p>
Коефіцієнт плинності клієнтів	$\frac{\text{Середня кількість закритих рахунків за період } t}{\text{Середня кількість рахунків}} \cdot 100\%$ <p>Вивчити динаміку</p>
Коефіцієнт сталості клієнтів	$\frac{\text{Середня кількість клієнтів, що залишаються протягом періоду } t}{\text{Середня кількість рахунків}} \cdot 100\%$ <p>Вивчити динаміку</p>
Коефіцієнт залучення клієнтів	$\frac{\text{Кількість відкритих рахунків за період } t}{\text{Середня кількість рахунків}} \cdot 100\%$ <p>Вивчити динаміку</p>

Коефіцієнт розширення клієнтської бази	$\frac{\text{Кількість відкритих рахунків} - \text{кількість закритих рахунків}}{\text{Середня кількість рахунків}} \cdot 100\%$ <p>Вивчити динаміку</p>
Ступінь використання платних пасивів	$\frac{\text{Дохідні активи}}{\text{Платні пасиви}} \cdot 100\%$ <p>Рекомендовані значення - не менше 90%</p>
Ступінь використання сукупних зобов'язань	$\frac{\text{Дохідні активи}}{\text{Сукупні зобов'язання}} \cdot 100\%$ <p>Рекомендовані значення - не менше 75-80%</p>

Можливі питання для тестів контролю та процедур по суті:

- 1) **При перевірці депозитних договорів звернути увагу на наступне:** *Якою сумою обмежується мінімальна та максимальна суми депозиту? Чи є можливість поповнювати? Чи встановлена для цього мінімальна сума? Чи встановлений незнижуваний залишок для окремих видів депозитів? Реквізити для перерахування суми вкладу та відсотків? Метод нарахування відсотків? Яка періодичність виплати відсотків? Чи були акції для клієнтів, їх терміни та умови? Проценти є незмінними? Термін дії встановлених надбавок (премій)? Є програми лояльності до вкладників(привілеї для постійних клієнтів)? Підвищені відсотки для VIP- клієнтів або окремих категорій клієнтів (студенти, пенсіонери)? Є можливість безоплатного оформлення довіреності та спадкового розпорядження? В який термін клієнт повинен повідомити банк про дострокове зняття коштів (чи залежить це від суми, що буде знята та чи встановлюється мінімальна сума для зняття?) Як впливає дострокове розірвання на розмір процентів, що сплачуються клієнту? Штрафи встановлюються? Обмежень сум поповнень і списань немає або які є? Можливість пролонгувати договір? Визначено обов'язок вкладника щодо повідомлення банку у випадку зміни місця перебування? Яка вказана періодичність надання на вимогу Вкладника підтвердження нарахування відсотків у вигляді випуски по рахунку нарахованих відсотків? Яка встановлена ставка відсотку після закінчення строку договору (не встановлена, нульова, інше)?*
- 2) **При перевірці обліку руху по рахунку, нарахування відсотків звернути увагу на наступне:** *Проценти на вклад, залучений відповідно до договору банківського вкладу, нараховуються від дня наступного за днем надходження до банку грошових коштів, до дня, який передуює поверненню грошових коштів вкладнику або списанню з вкладного рахунку вкладника з інших підстав (включно). На наступний день після повернення вкладу банк закриває депозитний рахунок, якщо інше не передбачено договором банківського вкладу. Справи з юридичного оформлення рахунку залишаються в уповноважених підрозділах Банку і зберігаються протягом п'яти років з моменту закриття рахунків. Процедура ідентифікації вкладника і фінансового моніторингу операцій за його вкладним рахунком. До отримання банком повідомлення про взяття рахунку на облік органом державної податкової служби операції за цим рахунком здійснюються лише із зарахування коштів. Комісійні за обслуговування рахунку?*
- 3) **інші** (у відповідності до конкретних умов).

Таблиця 3

Основні рахунки для обліку за депозитними операціями (строковими та на вимогу)

Рахунки для обліку розміщених вкладів (депозитів)	1200, 1203, 1211, 1212, 1500, 1510, 1512, 1515, 1516
Рахунки для обліку простроченої заборгованості за розміщеними вкладками (депозитами) та за залученими	1517 та 1617
Рахунки для обліку сумнівної заборгованості за коштами в інших банках	1580 та 1581
Рахунки для обліку нарахованих доходів за розміщеними вкладками (депозитами)	1208, 1218, 1508, 1518
Рахунки для обліку залучених вкладів (депозитів)	Міжбанківські депозити (1300, 1332, 1335, 1600, 1610, 1612, 1615); Кошти бюджету та позабюджетних фондів (2512; 2513; 2520; 2523; 2525; 2530; 2541; 2542; 2544; 2545; 2546; 2553; 2555; 2560; 2561; 2562; 2565); Кошти суб'єктів господарювання (2600; 2604; 2605; 2610; 2615); Кошти фізичних осіб (2620; 2625; 2630; 2635); Кошти виборчих фондів (2640; 2641; 2642; 2643); Кошти небанківських фінансових установ (2650; 2651; 2652 ; 2655)
Рахунки для обліку розміщених ощадних (депозитних) сертифікатів	Сертифікати, емітовані банком (3320; 3330; 3340)
Рахунки для обліку нарахованих витрат за залученими вкладками (депозитами)	За міжбанківськими депозитами (1308; 1338; 1608; 1618); За коштами бюджету та позабюджетних фондів (2518; 2528; 2538; 2548; 2558; 2568); За коштами суб'єктів господарювання (2608; 2618); За коштами фізичних осіб (2628; 2638); За коштами небанківських фінансових установ (2658)
Рахунки для обліку нарахованих витрат за ощадними (депозитними) сертифікатами	За сертифікатами (3328; 3338; 3348)
Рахунки для обліку прострочених нарахованих доходів за розміщеними вкладками (депозитами)	За коштами на вимогу та строковими в інших банках (1509; 1519)
Рахунки для обліку неамортизованого дисконту/ премії за розміщеними ощадними (депозитними) сертифікатами	За неамортизованим дисконтом (3326; 3336; 3346) та премією (3327; 3337; 3347)
Рахунки для обліку процентних доходів за розміщеними вкладками (депозитами)	6000, 6002, 6003, 6010, 6011, 6012, 6013
Рахунки для обліку процентних витрат за залученими вкладками (депозитами)	За міжбанківськими депозитами (7000; 7005; 7006; 7010; 7011; 7012; 7013); За коштами суб'єктів господарювання (7020; 7021); За коштами бюджету та позабюджетних фондів (7030); За коштами фізичних осіб (7040; 7041); За коштами небанківських фінансових установ (7070; 7071)

Рахунки для обліку процентних витрат за коштами, залученими за ощадними (депозитними) сертифікатами	7052; 7053; 7054
Кредиторська заборгованість та відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	3623 та 7418
Рахунок для обліку результатів від торгівлі іноземною валютою та банківськими металами	6204 (для переоцінки суми депозитів та нарахованих процентів у зв'язку зі зміною офіційного валютного курсу)
Рахунок для обліку простроченої заборгованості за залученими вкладками (депозитами)	Прострочена заборгованість за строковими вкладками (депозитами) інших банків (1617)
Рахунок для обліку витрат майбутніх періодів	3500
Позабалансові рахунки	Погашені сертифікати (9812) Бланки договорів, сертифікатів (9820) Бланки сертифікатів під звіт, у дорозі (9890, 9891)

Недоліки внутрішнього контролю та ризики, що можуть бути притаманні депозитним операціям:

- 1) відсутність/закінчення строку дії ліцензії або дозволу філії від головного банку на залучення депозитів (окремо – для операцій в іноземній валюті);
- 2) відсутність у депозитній справі змін до депозитного договору;
- 3) відсутність у депозитній справі відмітки з ДПА на повідомленні про відкриття (закриття) рахунку, відсутнє повідомлення у фонд соціального страхування;
- 4) конфлікт інтересів, що виникає при відсутності розподілу обов'язків обліку та прийому коштів (немає записів в обліку відносно внесених коштів клієнта, грошові кошти перераховуються не на рахунок вкладника, а на інші рахунки; шахрайство з коштами VIP-клієнтів)
- 5) залучення депозитів з порушенням умов, лімітів, що встановлюються Правлінням банку;
- 6) невідповідність обсягів залучення потребам банку для проведення активних операцій (надлишок або недостатнє залучення) та відсутність якісного аналізу для визначення цього;
- 7) процентна ставка (з урахуванням можливих премій, надбавок) не відповідає встановленій. Зміни у процентній ставці не задокументовані, але фактично проводяться (наприклад, нове положення не затверджено на дату перевірки, або підписано не уповноваженою особою);
- 8) несвоєчасність внесення змін у процентних ставках в програмне забезпечення.
- 9) відсутність розпоряджень бек-офісу про закриття депозитного рахунку, про перерахування коштів та нарахування відсотків депоненту;
- 10) невірне нарахування відсотків після закінчення строку договору, якщо вкладник вчасно не з'явився;
- 11) невиконання вимог щодо ідентифікації клієнтів: замість завіряння копій оригіналів документів у присутності клієнта – використання відсканованих копій, що надійшли електронною поштою та ін.;

- 12) для VIP-клієнтів встановлюються підвищені ставки після перевищення сумою депозиту певного порогу, а нарахування відсотків в обліку – за підвищеною ставкою на всю суму (або помилки, що виникають, внаслідок недоліків в процесі автоматизації);
- 13) потрібне вдосконалення стандартного вкладного/депозитного договору.